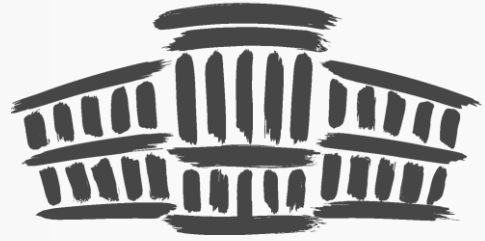

СУБОТИЦА
SZABADKA
SUBOTICA
SUBOTICA
2020

**ВРЕДНОСНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ НОВИХ
НАРАШТАЈА**

**ЗБОРНИК РАДОВА НАУЧНИХ КОНФЕРЕНЦИЈА
УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА НА МАЂАРСКОМ
НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ**

**AZ ÚJ NEMZEDÉKEK ÉRTÉKRENDJE
A MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR
TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁINAK
TANULMÁNYGYŰJTEMÉNYE**

**VRIJEDNOSNE ORIJENTACIJE NOVIH NARAŠTAJA
ZBORNİK RADOVA ZNANSTVENIH KONFERENCIJA
UČITELJSKOG FAKULTETA NA MAĐARSKOM
NASTAVNOM JEZIKU**

**VALUE SYSTEM OF YOUNGER GENERATIONS
BOOK OF SELECTED PAPERS OF THE HUNGARIAN
LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY'S
SCIENTIFIC CONFERENCES**

**УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ У СУБОТИЦИ
ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR, SZABADKA
SVEUČILIŠTE U NOVOM SADU UČITELJSKI FAKULTET NA MAĐARSKOM NASTAVNOM JEZIKU U SUBOTICI
UNIVERSITY OF NOVI SAD HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY, SUBOTICA**

ВРЕДНОСНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ НОВИХ НАРАШТАЈА
ЗБОРНИК РАДОВА НАУЧНИХ КОНФЕРЕНЦИЈА
УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ

AZ ÚJ NEMZEDÉKEK ÉRTÉKRENDJE
A MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR
TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁINAK TANULMÁNYGYŰJTEMÉNYE

VRIJEDNOSNE ORIJENTACIJE NOVIH NARAŠTAJA
ZBORNİK RADOVA ZNANSTVENIH KONFERENCIJA
UČITELJSKOG FAKULTETA NA MAĐARSKOM NASTAVNOM JEZIKU

VALUE SYSTEM OF YOUNGER GENERATIONS
BOOK OF SELECTED PAPERS OF THE HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER
TRAINING FACULTY'S SCIENTIFIC CONFERENCES

СУБОТИЦА – SZABADKA – SUBOTICA – SUBOTICA
2020

ИЗДАВАЧ

Универзитет у Новом Саду
Учитељски факултет на мађарском наставном језику
Суботица

KIADÓ

Újvidéki Egyetem
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
Szabadka

IZDAVAČ

Sveučilište u Novom Sadu
Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku
Subotica

PUBLISHER

University of Novi Sad
Hungarian Language Teacher Training Faculty
Subotica

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК / FELELŐS SZERKESZTŐ /

ODGOVORNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF

Josip Ivanović

УРЕДНИЦИ / SZERKESZTŐK / UREDNICI / EDITORS

Rita Horák
Cintia Kovács
Zsolt Námesztovszki
Márta Takács

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК / TÖRDELŐSZERKESZTŐ /

TEHNIČKI UREDNIK / LAYOUT EDITOR

Attila Vinkó
Zsolt Vinkler

+381 (24) 624 424
magister.uns.ac.rs
mtk.konf@gmail.com
office@magister.uns.ac.rs

ISBN 978-86-87095-98-4

КОНФЕРЕНЦИЈЕ

14. МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
9. МЕЂУНАРОДНА МЕТОДИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА
7. КОНФЕРЕНЦИЈА „ИКТ У ОБРАЗОВАЊУ”

ТЕМА:

ВРЕДНОСНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ НОВИХ НАРАШТАЈА

KONFERENCIÁK

14. NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA
9. NEMZETKÖZI MÓDSZERTANI KONFERENCIA
7. IKT AZ OKTATÁSBAN KONFERENCIA

TÉMA:

AZ ÚJ NEMZEDÉKEK ÉRTÉKRENDJE

KONFERENCIJE

14. MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCIJA
9. MEĐUNARODNA METODIČKA KONFERENCIJA
7. KONFERENCIJA „ИКТ У ОБРАЗОВАНЈУ”

ТЕМА:

VRIJEDNOSNE ORIJENTACIJE NOVIH NARAŠTAJA

CONFERENCES

- 14TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
9TH INTERNATIONAL METHODOLOGICAL CONFERENCE
7TH ICT IN EDUCATION CONFERENCE

TOPIC:

VALUE SYSTEM OF YOUNGER GENERATIONS

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

ЈОСИП ИВАНОВИЋ

В.Д. ДЕКАН

PREDSJEDATELJ KONFERENCIJE

JOSIP IVANOVIĆ

V.D. DEKAN

A KONFERENCIA ELNÖKE

JOSIP IVANOVIĆ

MB. DÉKÁN

CONFERENCE CHAIRMAN

JOSIP IVANOVIĆ

ACTING DEAN

**ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР / SZERVEZŐBIZOTTSÁG /
ORGANIZACIJSKI ODBOR / ORGANIZING COMMITTEE**

ПРЕДСЕДНИЦИ / ELNÖKÖK / PREDSEDNICI / CHAIRPERSON

RITA HORÁK

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

CINTIA KOVÁCS

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

ZSOLT NÁMESZTOVSZKI

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

MÁRTA TAKÁCS

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

**ЧЛАНОВИ ОРГАНИЗАЦИОНОГ ОДБОРА / A SZERVEZŐBIZOTTSÁG TAGJAI /
ČLANOVI ORGANIZACIJSKOGA ODBORA / MEMBERS OF THE ORGANIZING
COMMITTEE**

ESZTER GÁBRITY

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

ZSOLT NÁMESZTOVSZKI

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

BEÁTA GRABOVAC

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

VALÉRIA PINTÉR KREKIĆ

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

SZABOLCS HALASI

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

ZSOLT VINKLER

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

RITA HORÁK

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

ATTILA VINKÓ

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

CINTIA KOVÁCS

UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

**СЕКРЕТАРИЦЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ
A KONFERENCIA TITKÁRNŐJE
TAJNICE KONFERENCIJE
CONFERENCE SECRETARY**

BRIGITTA BÚZÁS
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

VIOLA NAGY KANÁSZ
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

MÓNKA SALÁTA
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

**УРЕДНИЧКИ ОДБОР КОНФЕРЕНЦИЈЕ
A KONFERENCIA SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA
UREDNIČKI ODBOR KONFERENCIJE
CONFERENCE EDITORIAL BOARD**

RITA HORÁK
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA
(INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE)

ZSOLT NÁMESZTOVSZKI
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA
(ICT IN EDUCATIONCONFERENCE)

MÁRTA TAKÁCS
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA
(INTERNATIONAL METHODOLOGICAL CONFERENCE)

НАУЧНИ И ПРОГРАМСКИ ОДБОР
TUDOMÁNYOS PROGRAMBIZOTTSÁG
ZNANSTVENI I PROGRAMSKI ODBOR
SCIENTIFIC AND PROGRAMME COMMITTEE

ПРЕДСЕДНИК / ELNÖK / PREDSJEDNICA / CHAIRPERSON

RITA HORÁK
UNIVERSITY OF NOVI SAD, SERBIA

ЧЛАНОВИ НАУЧНОГ И ПРОГРАМСКОГ ОДБОРА
A TUDOMÁNYOS PROGRAMBIZOTTSÁG TAGJAI
ČLANOVI ZNANSTVENOG I PROGRAMSKOG ODBORA
MEMBERS OF THE PROGRAMME COMMITTEE

MILICA ANDEVSKI
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

BENŐ CSAPÓ
UNIVERSITY OF SZEGED,
HUNGARY

DRAGANA GLUŠAC
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

LÁSZLÓ BALOGH
UNIVERSITY OF DEBRECEN,
HUNGARY

GÉZA CZÉKUS
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

NOÉMI GÖRÖG
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

EDMUNDAS BARTKEVIČIUS
LITHUANIAN UNIVERSITY, KAUNO,
LITHUANIA

EVA DAKICH
LA TROBE UNIVERSITY,
MELBOURNE,
AUSTRALIA

ERIKA HELLER
LÓRÁND EÖTVÖS UNIVERSITY,
BUDAPEST, HUNGARY

STANISLAV BENČIČ
UNIVERSITY OF BRATISLAVA,
SLOVAKIA

ZOLTÁN DÉVAVÁRI
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

HARGITA HORVÁTH FUTÓ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

ANNAMÁRIA BENE
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

PÉTER DONÁTH
LÓRÁND EÖTVÖS UNIVERSITY,
BUDAPEST, HUNGARY

ÉVA HÓZSA
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

EMINA BERBIĆ KOLAR
JOSIP JURAJ STROSSMAYER
UNIVERSITY OF OSIJEK,
CROATIA

RÓBERT FARKAS
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

ELVIRA HUSZÁR
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

RÓZSA BERTÓK
UNIVERSITY OF PÉCS,
HUNGARY

DRAGANA FRANCIŠKOVIĆ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

SZILVIA KISS
UNIVERSITY OF KAPOSVÁR,
HUNGARY

RADMILA BOGOSAVLJEVIĆ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

IRÉN GABRIĆ MOLNÁR
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

ANNA KOLLÁTH
UNIVERSITY OF MARIBOR,
SLOVENIA

ÉVA BORSOS
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

OLIVERA GAJIĆ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

MITJA KRAJNČAN
UNIVERSITY OF PRIMORSKA,
KOPER, SLOVENIA

JOSIP LEPEŠ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

IMRE LIPCSEI
SZENT ISTVÁN UNIVERSITY,
SZARVAS, HUNGARY

SANJA MANDARIĆ
UNIVERSITY OF BELGRADE,
SERBIA

PIRKKO MARTTI
UNIVERSITY OF TURKU, TURUN
YLIOPISTO, FINLAND

DAMIR MATANOVIĆ
JOSIP JURAJ STROSSMAYER
UNIVERSITY OF OSIJEK,
CROATIA

MILAN MATIJEVIĆ
UNIVERSITY OF ZAGREB,
CROATIA

ERZSÉBET MERNYÁK
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

VESNICA MLINAREVIĆ
JOSIP JURAJ STROSSMAYER
UNIVERSITY OF OSIJEK,
CROATIA

MARGIT MOLNÁR
UNIVERSITY OF PÉCS,
HUNGARY

FERENC NÉMETH
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

SLAVICA PAVLOVIĆ
UNIVERSITY OF MOSTAR,
BOSNIA AND HERZEGOVINA

LIDIJA PEHAR
UNIVERSITY OF SARAJEVO,
BOSNIA AND HERZEGOVINA

ANĐELKA PEKO
JOSIP JURAJ STROSSMAYER
UNIVERSITY OF OSIJEK,
CROATIA

VALÉRIA PINTÉR KREKIĆ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

IVAN POLJAKOVIĆ
UNIVERSITY OF ZADAR,
CROATIA

ZOLTÁN POÓR
UNIVERSITY OF PANNONIA,
VESZPRÉM,
HUNGARY

VLATKO PREVIŠIĆ
UNIVERSITY OF ZAGREB,
CROATIA

ZORAN PRIMORAC
UNIVERSITY OF MOSTAR,
BOSNIA AND HERZEGOVINA

IVAN PRSKALO
UNIVERSITY OF ZAGREB,
CROATIA

ILDIKÓ PŠENÁKOVÁ
UNIVERSITY OF TRNAVA,
SLOVAKIA

JUDIT RAFFAI
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

JÁNOS SAMU
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

LÁSZLÓ SZARKA
UNIVERSITY JAN SELYEHO,
KOMÁRNO, SLOVAKIA

SVETLANA ŠPANOVIĆ
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

MÁRTA TAKÁCS
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

VIKTÓRIA TOMA ZAKINSZKI
UNIVERSITY OF NOVI SAD
SERBIA

JÁNOS TÓTH
UNIVERSITY OF SZEGED,
HUNGARY

VESNA VUČINIĆ
UNIVERSITY OF BELGRADE,
SERBIA

ÉVA VUKOV RAFFAI
UNIVERSITY OF NOVI SAD,
SERBIA

SMILJANA ZRILIĆ
UNIVERSITY OF ZADAR,
CROATIA

JULIANNA ZSOLDOS-MARCHIS
BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY,
CLUJ-NAPOCA, ROMANIA

РЕЦЕНЗЕНТИ / SZAKLEKTOROK / RECENZENTI / REVIEWERS

ÁGNES BÁCS ÓDRY

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

GELENCSÉRNÉ BAKÓ MÁRTA

UNIVERSITY OF KAPOSVÁR
KAPOSVÁR, HUNGARY

OTTÓ BEKE

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

ANDREA BENCÉNÉ FEKETE

UNIVERSITY OF KAPOSVÁR
KAPOSVÁR, HUNGARY

BENE ANNAMÁRI

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

ÉVA BORSOS

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

ZOLTÁN DÉVAVÁRI

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

ESZTER GÁBRITY

UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF ECONOMICS IN SUBOTICA
SUBOTICA, SERBIA

IRÉN GÁBRITY MOLNÁR

UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF ECONOMICS IN SUBOTICA
SUBOTICA, SERBIA

OLIVERA GAJIĆ

UNIVERSITY OF NOVI SAD,
FIOLOZOFSKI FAKULTET
SERBIA

BEÁTA GRABOVAC

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

SZABOLCS HALASI

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

KATINKA HEGEDŰS

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

RITA HORÁK

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

JOSIP IVANOVIĆ

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

CINTIA KOVÁCS

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

ELVIRA KOVÁCS

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

CSABA KUKLI

SUBOTICA TECH-COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
SUBOTICA, SERBIA

LENKE MAJOR

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

SANJA MARAVIĆ

SUBOTICA TECH-COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
SUBOTICA, SERBIA

ZSOLT NÁMESZTOVSZKI

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

FERENC NÉMETH

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

ZOLTÁN PAP

SUBOTICA TECH-COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
SUBOTICA, SERBIA

RÓBERT PINTÉR

UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
AND
SUBOTICA TECH-COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
SUBOTICA, SERBIA

VALÉRIA PINTÉR KREKIĆ
UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF ECONOMICS IN SUBOTICA
SUBOTICA, SERBIA

HAJNALKA PEICS
UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF CIVIL ENGINEERING,
SUBOTICA, SERBIA

JUDIT RAFFAI
UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF ECONOMICS IN SUBOTICA
SUBOTICA, SERBIA

LÍVIA SZEDMINA
SUBOTICA TECH-COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
SUBOTICA, SERBIA

ANITA STAJER
UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

GORDANA STANKOV
SUBOTICA TECH-COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
SUBOTICA, SERBIA

MÁRTA TAKÁCS
UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

VIKTÓRIA TOMA ZAKINSZKI
UNIVERSITY OF NOVI SAD
HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY
SUBOTICA, SERBIA

Аутори сnose сву одговорност за садржај радова. Надаље, изјаве и ставови изражени у радовима искључиво су ставови аутора и не морају нужно представљати мишљења и ставове Уредништва и издавача.

A kiadványban megjelenő tanulmányok tartalmáért a szerző felelős. A kiadványban megjelenő írásokban foglalt vélemények nem feltétlenül tükrözik a Kiadó vagy a Szerkesztőbizottság álláspontját.

Autori snose svu odgovornost za sadržaj radova. Nadalje, izjave i stavovi izraženi u radovima isključivo su stavovi autora i ne moraju nužno predstavljati mišljenja i stavove Uredništva i izdavača.

The authors are solely responsible for the content. Furthermore, statements and views expressed in the contributions are those of the authors and do not necessarily represent those of the Editorial Board and the publisher.

**СПОНЗОРИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ / A KONFERENCIÁK TÁMOGATÓI /
POKROVITELJI KONFERENCIJE/ CONFERENCE SPONSORS**

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ
TARTOMÁNYI FELSŐOKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS KUTATÁSI TITKÁRSÁG
POKRAJINSKI SEKRETARIJAT
ZA VISOKO OBRAZOVANJE I NAUČNOISTRAŽIVAČKU DELATNOST
PROVINCIAL SECRETARIAT FOR HIGHER EDUCATION AND SCIENTIFIC RESEARCH

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

PANNON RTV
WWW.PANNONRTV.COM

ВРЕДНОСНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ НОВИХ НАРАШТАЈА.....	18
AZ ÚJ NEMZEDÉKEK ÉRTÉKRENDJE	19
VRIJEDNOSNE ORIJENTACIJE NOVIH NARAŠTAJA	20
VALUE SYSTEM OF YOUNGER GENERATIONS	21

14. МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА22
14. NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA22
14. MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCIJA22
14TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE22

1. BACSA-BÁN ANETTA	23
MŰSZAKI PEDAGÓGUSKÉPZÉS – ÚJ KIHÍVÁSOK ÉS TEENDŐK	
2. KRISZTIÁN BÁLINT.....	35
OBSERVATIONS OF STUDENTS FROM THE SINGIDUNUM UNIVERSITY IN BELGRADE AND OBUDA UNIVERSITY ABOUT MODERN, IN-SCHOOL SECURITY CAMERA SYSTEMS	
3. EMINA BERBIĆ KOLAR, KREŠIMIR ČOSIĆ.....	41
PRIPREMNA NASTAVA ZA INOJEZIČNE UČENIKE U REPUBLICI HRVATSKOJ	
4. DERZSI-HORVÁTH MARTINA, BÁNFAI-CSONKA HENRIETTA, BÁNFAI BÁLINT, SZABÓ ATTILA, DEUTSCH KRISZTINA.....	47
A KOHERENCIA-ÉRZET ÉS AZ EGÉSZSÉGMAGATARTÁS VIZSGÁLATA KÖZÉPISKOLÁBAN - RÉSZEREDMÉNYEK	
5. MARINA ĐURANOVIĆ, IRENA KLASNIĆ, ANDREJ MARAS.....	60
POPUSTLJIV RODITELJSKI ODGOJNI STIL I ODGOJNE VRIJEDNOSTI DJECE	
6. DRAGANA FRANCIŠKOVIĆ	67
VREDNOSNI SISTEMI U KNJIŽEVNOM TEKSTU: MOTIV STRAHA OD TROŠENJA U „GOSPOĐICI“ I. ANDRIĆA	
7. ГАБРИЉ МОЛНАР ИРЕН	71
ФУНКЦИОНИСАЊЕ МУЛТИКУЛТУРАЛИЗМА И ВИШЕЈЕЗИЧНОСТИ НА УНИВЕРЗИТЕТИМА У ЕВРОПИ	
8. JUHÁSZ IBOLYA.....	82
A PERINATÁLIS ÉLMÉNYEK, A FEJLŐDÉSI ELTÉRÉSEK ÉS A TANULÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI	
9. ZOLTÁN KISS, KRISZTINA SZŐCS, IBOLYA SZILÁGYINÉ SZINGER	93
A BRIEF HISTORY OF HUNGARIAN TEACHER TRAINING FOR PRIMARY SCHOOL TEACHERS FROM THE BEGINNINGS TO THE PRESENT DAY	
10. DÓRA KOLTA, TIBOR FARKAS	100
COMPARISON OF THE VALUES OF SCHOOLCHILDREN IN CSÍKSZENTTAMÁS AND GÖDÖLLŐ	
11. LADNAI ATTILÁNÉ.....	107
A „POSITIVE EGÉSZSÉG” INDIKÁTORAI MAGYARORSZÁG KÖZOKTATÁSÁNAK EGYES TANTERVI SZABÁLYOZÓIBAN	
12. MAJOR LENKE, HORÁK RITA, PINTÉR KREKITY VALÉRIA, NÁMESZTOVSZKI ZSOLT, KALMÁR LAURA.....	116
TANÍTÓKÉPZŐS HALLGATÓK „JELENKÉPE”: ELÉGEDETTSÉG, ÉLETCÉL, TÁRSAS KAPCSOLATOK	
13. MEISZNERNÉ KUKLEK NOÉMI, PUSZTAFALVI HENRIETTE	125
GONDNOKSÁG ALATT – A MUNKAERŐPIACI INTEGRÁCIÓ LEHETŐSÉGEI EGY ESETTANULMÁNYHOZ KAPCSOLÓDÓAN	
14. VESNICA MLINAREVIĆ, SMILJANA ZRILIĆ, KARMEN TRAVIRKA MARČINA	137
SUVREMENI PRISTUP POUČAVANJU NOVE GENERACIJE DAROVITIH UČENIKA	
15. NAGY RICHÁRD, BÁNFAI-CSONKA HENRIETTA, DEUTSCH KRISZTINA, BETLEHEM JÓZSEF, BÁNFAI BÁLINT.....	149
VIDEÓ-TÁMOGATOTT ÚJRAÉLESZTÉS OKTATÁS HATÉKONYSÁGÁNAK FELMÉRÉSE ÁLTALÁNOS ISKOLÁS DIÁKOK KÖRÉBEN	
16. BOJANA PERIĆ PRKOSOVAČKI, SARA RAKOVIĆ , MELINDA TOMIĆ	158
„SERVICE LEARNING“ A MODEL OF LEARNING THROUGH WORKING WITH THE LOCAL COMMUNITY	

TANÍTÓKÉPZŐS HALLGATÓK „JELENKÉPE”: ELÉGEDETTSÉG, ÉLETCÉL, TÁRSAS KAPCSOLATOK

MAJOR LENKE, HORÁK RITA, PINTÉR KREKITY VALÉRIA,
NÁMESZTOVSZKI ZSOLT, KALMÁR LAURA

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerb Köztársaság
lenkemajor@gmail.com, rita.horak@magister.uns.ac.rs, valeria.krekic@magister.uns.ac.rs,
namesztovszkizsolt@gmail.com, laura.kalmar@magister.uns.ac.rs

Összefoglaló

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. A fiatalok hosszú időt, fontos éveket töltenek ezekben az intézményekben, megalapozva gondolkodásukat, jóllétüket, önmagukhoz való viszonyukat. A tárgyi-szakmai tudás elsajátítása mellett fontos az is, mivel töltik az időt, milyen programokban vesznek részt, milyen kapcsolatokat alakítanak ki, milyenné válik ezalatt testük, lelkük, szellemük.

Kutatásunkat az Újvidéki Egyetem Szabadkán működő Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának hallgatói körében végeztük el. Megvizsgáltuk a magatartásukra és érzelmeikre vonatkozó legfontosabb ismérveket, rákérdeztünk az étellel való elégedettségük szintjére, valamint életcéljaik és társas kapcsolataik milyenségére.

Az eredmények képet adnak a tanítóképzős intézmények tevékenységének hatékonyságáról az egészségtudatos magatartás kialakítása terén, és a továbbiakban hozzájárulhatnak az intézmények hasonló jellegű fejlesztő munkájának célirányos tervezéséhez.

Kucsszavak: egészségnevelés, életcél, elégedettség, magatartás, társas kapcsolatok

1. Bevezető

A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait. Az egészséget alapvetően mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcélként kell értelmezni. Az egészségfejlesztés következésképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed, az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére is nevel.

A tanítóképző intézményeknek nagy szerepe van a hallgatók egészségtudatosságának erősítésében. Önmagában a megfelelő egészségtudatos magatartással bíró pedagógusok képzése is alapvető fontosságú. A tanítók ugyanakkor a jövő generációk neveléséért felelnek majd, akiknek átadhatják megszerzett ismereteiket, és kialakíthatják saját meggyőződésük mintájára a környezettudatos magatartás alapvető elemeit (Óhidy, 2006).

A pedagógus legfőbb munkaeszköze a személyisége, annak harmóniája vagy diszharmóniája tanítványaira is kihat. Minél inkább használja szívét, lelkét a pedagógus a munkája során, annál nagyobb az esélye, hogy sérül vagy elhasználódik. A pedagógus személyiségjegyeinek kapcsán egyre gyakrabban emlegetik a pszichológiai immunrendszer fogalmát, amely alatt olyan személyiségtényezők – egészséges érzelmi állapot, elégedettség, pozitív életcélok – meglétét értjük, melyek a megküzdés hatékonyságát befolyásolhatják (Szelezsánné Egyed Dóra, 2016).

1.1. Egészségtudatos életmódra nevelés az iskolában

Az egészségmagatartásnak számos definíciója létezik. *Gochman* (1997, idézi *Kontor és mtsai*, 2016) szerint az egészségmagatartás nem más, mint azon személyes tulajdonságok, például hiedelmek, elvárások, motivációk, értékek, felfogások és egyéb kognitív elemek, személyiségjellemzők, valamint nyílt viselkedési minták, cselekvések és szokások összessége, amelyek kapcsolódnak az egészség megtartásához, az egészség helyreállításához, valamint az egészség javításához.

Az egészségnevelés olyan komplex tevékenység, amely indirekt és direkt módszereket alkalmaz, jellemzője, hogy kiterjed a szocializáció minden szintjére. Célja, hogy az egészség-kulturális szint emelésével, az életmód formálásával elősegítse az egészség kialakítását, megtartását, a betegségek megelőzését. Az iskolai egészségnevelés fő feladata, hogy a felnövekvő nemzedéket egészségmagatartásuk formálásával intézményesen készítsük elő arra, hogy felnőttként aktív szerepet tudjanak majd játszani életminőségük alakításában (*Meleg*, 2002).

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskolának segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek hozzájárulnak a gyerekek egészségi állapotának javításához. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Ebben a pedagógusok életvitelének, felkészültségének, pozitív példamutatásának is jelentős szerepe van (*NAT*, 2002).

Bábosik szerint a nevelésnek az is feladata, hogy az egyént az életben maradásra, a létfenntartásra is felkészítse. „Amennyiben csupán morális, altruisztikus magatartás- és tevékenységformák megerősítését, kialakítását végeznénk el, elmulasztanánk az egyén jövőjéről való kötelező gondoskodást.” (*Bábosik* 2004).

Az iskola feladata olyan egészségfejlesztő program kidolgozása, amely megfelel a holisztikus egészségfejlesztés modelljének, és amelynek eredményeként erősödnek a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártó tényezők, és az iskola bejezésekor a diákok saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést (*Simonyi*, 2012).

A közös követelményeken kívül szinte valamennyi műveltségi terület részletes követelményei mellett fellelhető a testi-lelki egészség elemei. Ez azt jelenti, hogy nem egy adott szakos pedagógusnak és csak adott tantárgynak vannak tennivalói az egészségnevelés területén. Az egészséggel kapcsolatos tartalmi összetevők egy része tantárgyként jelenik meg az iskolában (testnevelés, biológia stb.), és ebből adódóan az oktatási folyamat során közvetített és az osztályozás, értékelés segítségével ellenőrzött ismeretekben ölt testet. Az ismeretek tudása szükséges, ám nem elégséges feltétele a jövőbeni egészséges életmódnak. Az iskola informális rendszere az egészséggel kapcsolatos azon tartalmi elemek közvetítője, melyek közvetett, indirekt módon hatnak, és formálják a tanulók egészségmagatartását. E hatások tudatos felhasználása és az ismeretrendszerhez való kapcsolása eredményezhet a tanulóknál olyan megfigyelhető magatartás- és viselkedésváltozást, mely a későbbi életvitel szempontjából alapvető jelentőségű (*Meleg*, 1999).

1.2. Értékek, életcélok, magatartás a posztmaterális értékek mentén

Mead civilizációs fejlődésre kidolgozott koncepciója szerint a posztfiguratív kultúrákban alig változnak az emberi normák, a magatartásminták és a jövőkép. A több ezer éves ősi posztfiguratív civilizációs korszakban a jövő mintegy ismétli a múltat, hiszen a társadalmak olyan lassan változtak, hogy egy-egy felnövekvő generációnak a jövő nem jelentett mást, mint a jelenben, sőt a múltban is meglévő hétköznapi tapasztalatok elsajátítását és alkalmazását. Éppen a társadalmi változások tették szükségessé, hogy ezt a statikus képet meghaladva értelmezzük az ifjúsági kultúrák változását (*Mead*, 1974).

Mead központi kérdésként kezeli a fiatalok identitását. Kofiguratív korszaknak nevezte el azt a társadalmi fejlettségi fokot, amelyben a fiatal a jelenben a jövő új elvárásaira készül fel, tehát a jövő már nem a múlt pusztja ismétlése. A felkészülés azt is jelenti, hogy a fiatalok nemcsak a felnőtt

életformára készülnek fel, hanem életvitelükben egyre világosabban elkülönülnek az új, fiatalos és a hagyományos, felnőtt magatartásminták (Mead, 1974).

Az értékek szervezik, tagolják múltunkat, jelenünket és jövőnket. Orientálnak, szabályozzák testi-lelki energiáink felhasználását, behatárolják és kifejezik társadalmi hovatartozásunkat, társadalmi énünket (Kamarás, 2010). Jelentőségük abban rejlik, hogy nélkülük az egyénnek nincs mihez mérnie magát, tehát megrendül, vagy létre sem jön saját maga értékének, értékességének tudata, ami megakadályozhatja személyiségének kibontakozását.

Értékeknek azokat a kulturális alapelveket tekintjük, amelyek kifejezik azt, hogy az adott társadalom mit tart fontosnak, kívánatosnak, pozitívnak, jónak (Andorka, 2006).

Inglehart az értéktípusokat materiális és posztmateriális kifejezésekkel különbözteti meg. Elméletének lényege, hogy egyre kisebb jelentősége van az anyagi javaknak, illetve azok növelésének, a karriernek (materiális értékeknek), míg a tartalmas emberi kapcsolatoknak, a kulturális javaknak, illetve a kötöttségek nélküli életvitelnek (posztmateriális értékeknek) fontossága növekszik az életükben (Inglehart, 2008).

Többek között oldódik az ifjúság függősége a felnőttektől, és a fiatalok egyre inkább autonóm szerepeket töltenek be. Mindez azonban meglehetősen célratörően a jövő elvárásainak teljesítése érdekében történik.

A prefiguratív ifjúsági kultúrát a világ globális egységének megjelenése, a kommunikációs és információs technikák rohamos elterjedése teszi lehetővé. Ebben a korszakban a jövő már a jelen integráns részeként jelenik meg. Az ifjúság értékeiben, cselekvési mintáiban mintegy függetlenedik a felnőtt társadalomtól (Molnár, 2006).

2. Tanítóképzős hallgatók jelenképe: elégedettség, életcélok, társas kapcsolatok vizsgálata

2.1. A kutatás célja

Kutatásunkat az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának hallgatói körében végeztük el, Szabadkán. A *Rahe-féle Rövidített Stressz és Megküzdés Kérdőív* segítségével megvizsgáltuk a magatartásukra és érzelmeikre vonatkozó legfontosabb ismérveket, rákérdeztünk az étellel való elégedettségük szintjére, valamint életcéljaik és társas kapcsolataik milyenségére.

2.2. Hipotézisek

A hipotézisek megfogalmazása során abból a feltevésből indultunk ki, hogy a hallgatók között ugyan előfordulnak magatartásbeli és érzelmi problémák, de az elégedettség és a pozitív életcélok magasabb arányban vannak jelen.

H1: A hallgatók magatartásbeli és érzelmi állapota kielégítőnek mondható, mely állapotot alátámasztják az alábbi, bizonyított alhipotézisek:

H1a: A hallgatók többségének iskolai magatartása pozitív.

H1b: A hallgatók többségének tempója (fizikai és szellemi) megfelelő.

H1c: A hallgatók többségének életszemlélete pozitív.

H1d: A hallgatók magabiztossága megfelelő szintű.

H1e: A hallgatók többsége megfelelően kezeli érzelmeit.

H1f: A hallgatók társas kapcsolatai megfelelően működnek.

H2: A hallgatók étellel való elégedettsége megfelelőnek mondható.

H3: A hallgatók életcélja pozitívnak mondható.

2.3. Méréshozköz

Az empirikus kutatás elvégzése során az előzetes vizsgálat és a hatásvizsgálat során egyaránt a rövidített Rahe-féle Rövidített Stressz és Megküzdés Kérdőív bizonyos szakaszait alkalmaztuk. A vizsgálatban részt vevő személyek online töltötték ki a kérdőívet.

Az eredeti kérdőív a Holmes-Rahe-féle Életesemény Lista, a Zung-féle Önjellemző Skála, valamint a Konfliktusmegoldó Kérdőív alapján került összeállításra (Rahe és Tolles, 2002). A kérdőív rövidített, az eredeti változat tételeinek nagyjából 25%-át tartalmazó eszközt abból a célból fejlesztették ki, hogy az eredeti, átlagosan 40 percnél is több kitöltési idővel rendelkező kérdőív gyakorlati használhatósága növekedjen (Purebl és mtsai, 2006).

A mérőeszköz két fő részből vevődik össze:

1. A mérőeszköz első része a stresszt keltő életesemények feltárását célozza, amely az alábbi öt területre terjed ki: (1) gyermekkori traumák és szülői bánásmód, (2) életesemény lista, (3) testi tünetlista, (4) pszichológiai tünetlista, (5) magatartás és érzelmek.
2. A mérőeszköz második részében a következő megküzdési jellemzők kerülnek felmérésre: (1) egészségmagatartás, (2) társas támogatottság, (3) stressz-válasz, (4) elégedettség az étellel, (5) életcél és kapcsolatok.

A jelenlegi munkában a mérőeszköz első szakaszából az 5-ös alskála, a kérdőív második szakaszából a 4-es és az 5-ös alskálák eredményei kerültek feldolgozásra.

2.4. A vizsgálatban részt vevők mintája

A vizsgálatban az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának okleveles tanító és okleveles óvodapedagógus szakos hallgatói vettek részt. Összesen 135 hallgató vállalta a Karon az aktuálisan 154 aktív hallgatói jogviszonyban lévő tanuló közül, hogy kitölti a kérdőívet a 2019. januárjában lezajló előzetes felmérés során.

2.4.1. A minta háttéradatai

A mintára jellemző egyes háttérváltozók közül a következő jellemzőket vettem figyelembe a jelenlegi kutatás során: intézmény, szak, évfolyam, életkor, nem.

(1) *Intézmény:*

Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka: 135 résztvevő

(2) *Szak:*

1. tanító: a minta 59%-a (N=80);

2. óvodapedagógus: a minta 41%-a (N=55).

(3) *Évfolyam:*

1. első: a minta 28%-a (N=38);

2. második: a minta 20%-a (N=27);

3. harmadik: a minta 29%-a (N=39);

4. negyedik: a minta 19%-a (N=26);

5. mester: a minta 4%-a (N=5).

(4) *Kor:*

1. 18-20 év: a minta 45%-a (N=59);

2. 21-23 év: a minta 54%-a (N=73);

3. 24 éven felül: a minta 1%-a (N=3).

(5) *Nem:*

1. férfi: a minta 16%-a (N=22);

2. nő: a minta 84%-a (N=113).

2.5. A vizsgálat eredményei

2.5.1. Magatartás és érzelmek

A vizsgálat során az első kérdéscsoporton belül 6 alskála segítségével vizsgáltuk a hallgatók életszemléletével, magatartásával, érzelmeivel, társas kapcsolataival összefüggő tulajdonságait. Minden kérdéscsoportnál 4 jellemző került felsorolásra, ebből a legjellemzőbben választhatták ki a hallgatók (1. táblázat).

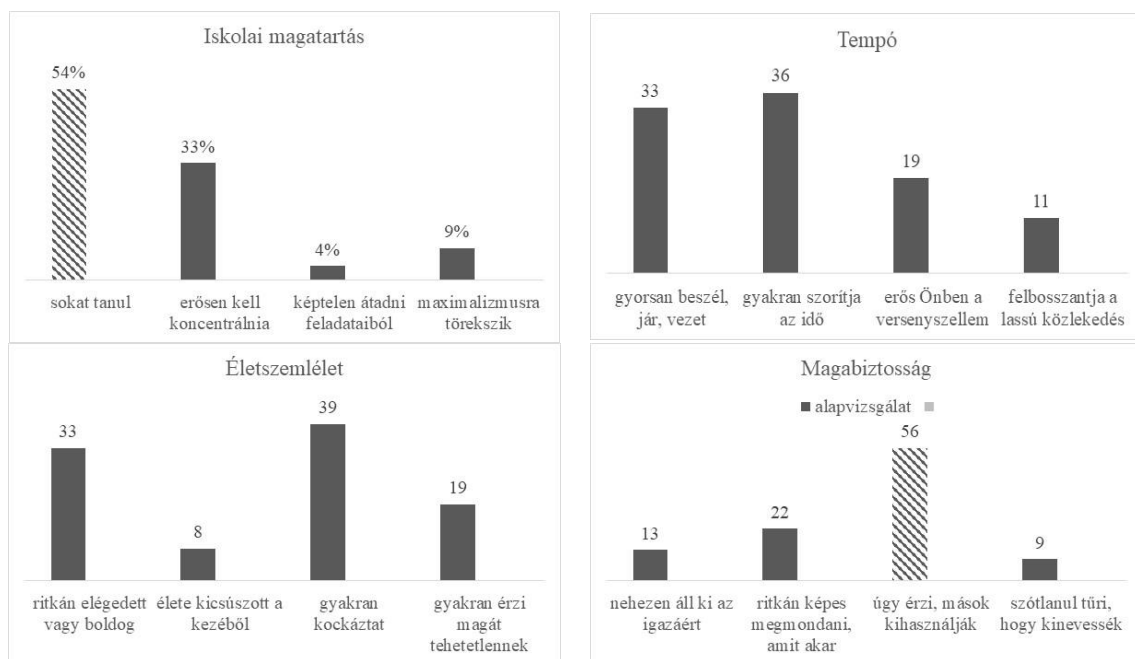
1. táblázat: Magatartás és érzelmek vizsgálata

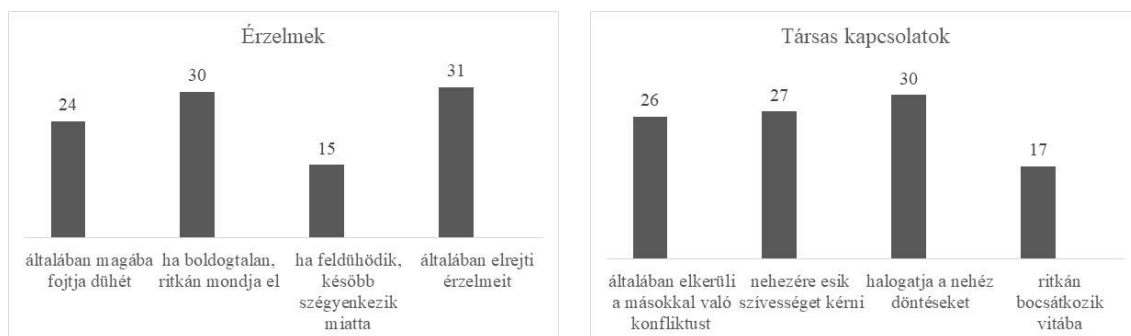
magatartási és érzelmi jellemzők	N	%
iskolai magatartás		
sokat tanul	53	54
erősen kell koncentrálnia	33	33
képtelen átadni feladataiból	4	4
maximalizmusra törekszik	9	9

tempó		
gyorsan beszél, jár, vezet	33	33
gyakran szorítja az idő	36	36
erős Önben a versenyszellem	19	19
felbosszantja a lassú közlekedés	11	11
életszemlélet		
ritkán elégedett vagy boldog	24	33
élete kicsúszott a kezéből	6	8
gyakran kockáztat	28	39
gyakran érzi magát tehetetlennek	14	19
magabiztosság		
nehezen áll ki az igazáért	7	13
ritkán képes megmondani, amit akar	12	22
úgy érzi, mások kihasználják	30	56
szótlanul tűri, hogy kinevessék	5	9
érzelmeik		
általában magába fojtja dühét	19	24
ha boldogtalan, ritkán mondja el	24	30
ha feldühödik, később szégyenkezik miatta	12	15
általában elrejtje érzelmeit	25	31
társas kapcsolatok		
általában elkerüli a másokkal való konfliktust	21	26
nehezebb esik szívességet kérni	22	27
halogatja a nehéz döntéseket	25	30
ritkán bocsátkozik vitába	14	17

Az *iskolai magatartást* illetően a vizsgálat résztvevői azt jelölték meg legjellemzőbb tulajdonságukként, hogy sokat tanulnak. Ez a tulajdonság a másik háromhoz képest a hallgatók több mint 50%-át (54%) jellemzik. Az adatokat az 1. ábra szemlélteti.

Tempójukat illetően a legtöbben (36%) úgy érzik, hogy gyakran le vannak maradva, és szorítja őket az idő. Hasonló arányban, 33%-ban jelezték a hallgatók, hogy beszédükre, mozgásukra, vezetési tempójukra a sietség jellemző.

1. ábra: A hallgatók magatartásbeli és érzelmi jellemzői

Az *életszemlélet* tekintetében a hallgatók többsége úgy érzi, hogy gyakran kockáztat. A legkevesebben (8%) azt a lehetőséget jelölték meg, hogy életük irányítása kicsúszott a kezükből.

A *magabiztosság* esetében pedig döntő többségben, 56%-ban azt jelölték meg, hogy gyakran érzik úgy, kihasználják őket. Ugyanakkor csak kevesen, 9%-uk hagyja szótlannul, ha kinevetik. A többi, a magabiztosság hiányára jellemző tulajdonság (kiállni a saját igazukért, kifejezni akarataikat) lényegesen kevésbé jellemzi őket.

*Érzelmek*et illetően a hallgatók többsége általában elrejtí érzelmét, vagy ha boldogtalan, ritkán beszél róla. Az érzelmek kifejezését tükröző tulajdonságokat általában egyforma arányban jelölték meg a hallgatók, kivéve azt, hogy szégyelnék, ha nyíltan kimutatják, ha dühösek. Ez is azt jelzi, hogy nem félnek kimutatni érzelmüket.

A *társas kapcsolatok* minőségének elemzése során az derült ki, hogy a vizsgálat résztvevői legtöbbször halogatják a nehéz döntéseket, ez a legjellemzőbb tulajdonságuk a felsoroltak közül. A konfliktusok kerülése és a szívesség kérésének nehézsége szintén hasonlóan jellemző tulajdonság. Legkevesebben azok a hallgatók vannak (17%), akik ritkán bocsátkoznak vitába.

Az eredmények alapján a *H1-es hipotézis*, amely szerint a vizsgálatban részt vevő tanulók magatartása és érzelmei megfelelőnek mondhatóak, igazolást nyert. Az összes alhipotézis alátámasztja az eredményt. Az iskolai magatartás esetében az 50%-nál több jelölés a sok tanulás esetében történt, a negatív tulajdonságok alacsony arányban fordultak elő, ami alátámasztja a *H1a hipotézist*. A tempót illetően ugyan többen jelölték, hogy gyakran szenvednek időhiányban, vagy gyorsabban járnak, beszélnek, vezetnek, mint az a nyugodt tempóhoz igazodna, de a jelölések egyike sem haladta meg az 50%-ot, így a *H1b hipotézis* bizonyítottnak tekinthető. Az *életszemlélet* tekintetében is többen jelölték, hogy sokat kockáztatnak, és vannak, akik ritkán elégedettek vagy boldogok, de a válaszadók száma ezekben a kategóriákban sem éri el az 50%-ot, így a *H1c hipotézis* is bizonyított. A magabiztosság esetében egy negatív tulajdonságnál meghaladta a jelölések száma az 50%-ot, de a pozitív tulajdonságok döntő többségben jellemzőbbek a hallgatókra, így a *H1d hipotézis* is igazoltnak tekinthető. Érzelmek esetében nincs olyan negatív tényező, amely 50%-nál magasabb, vagy olyan pozitív tényező, amely 50%-nál alacsonyabb értéket kapott volna, így a *H1e hipotézis* is bizonyított. A társas kapcsolatok minősége ugyancsak kielégítőnek mondható, igazolva a *H1f hipotézis* állítását.

2.5.2. Élettel való elégedettség

A következő kérdéssor az élettel való elégedettségre vonatkozó kategóriákat (egészségi állapot, tanulmányok, kapcsolatok, egyéb életkörülmények) tartalmazza. Ebben az esetben háromfokú Líkert-skála segítségével jelölhették be a hallgatók, melyik állapot milyen mértékben jellemző rájuk. A kérdéssor nyolc itemet tartalmaz, ebből négy az elégedettség, négy pedig az elégedetlenség kifejezésére ad lehetőséget. Az elégedettség skálán az 1,5 feletti, az elégedetlenség skálán az 1,5 alatti pontszámok jelentik a megfelelő állapotot (2. táblázat).

2. táblázat: Elégedettség az étellel

<i>elégedettség</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>
egészségi állapottal	2,33	0,7
tanárokkal	2,29	0,6
oktatási intézménnyel	2,26	0,7
személyes kapcsolatokkal	2,63	0,6
<i>elégedetlenség</i>		
tanulmányokkal	1,70	0,7
anyagi helyzettel	2,33	0,7
családi problémák	1,94	0,8
lakással, környékkel	2,06	0,8

Az eredmények szerint a vizsgálatban részt vevő hallgatók magas szinten elégedettek a pozitív életkörülményeikkel, elégedetlenségüket pedig leginkább anyagi helyzetükkel és lakáskörülményeikkel kapcsolatban fejezték ki. Az elégedettséggel kapcsolatban mért értékek ugyan magasan az 1,5-ös átlag felett helyezkednek el, az elégedetlenséggel kapcsolatban mért értékek azonban minden item esetében meghaladják az 1,5-ös, semleges értéket, ami negatív attitűdöt jelöl.

Az eredmények alapján a *H2-es hipotézisben* foglalt állítást, amely szerint a vizsgálatban részt vevő hallgatók alapvetően elégedettek jelenlegi életükkel, életkörülményeikkel, nem tekinthetjük teljes mértékben bizonyítottnak.

2.5.3. Életcél és kapcsolatok

A következő alskála az életcéllal és a kapcsolatokkal összefüggő kérdéseket tartalmazza. A nyolc itemből álló kérdéssor esetében ugyancsak háromfokú Líkert-skála segítségével jelölhették be a hallgatók, melyik állapot milyen mértékben jellemző rájuk. A kérdéssor nyolc itemet tartalmaz, ebből hat pozitív életcél jelöl, kettő pedig negatív hozzáállást. A jellemző érzést, tulajdonságot a skálán az 1,5 feletti, a nem jellemzőt az 1,5 alatti pontok jelentik (3. táblázat).

3. táblázat: Életcél és kapcsolatok

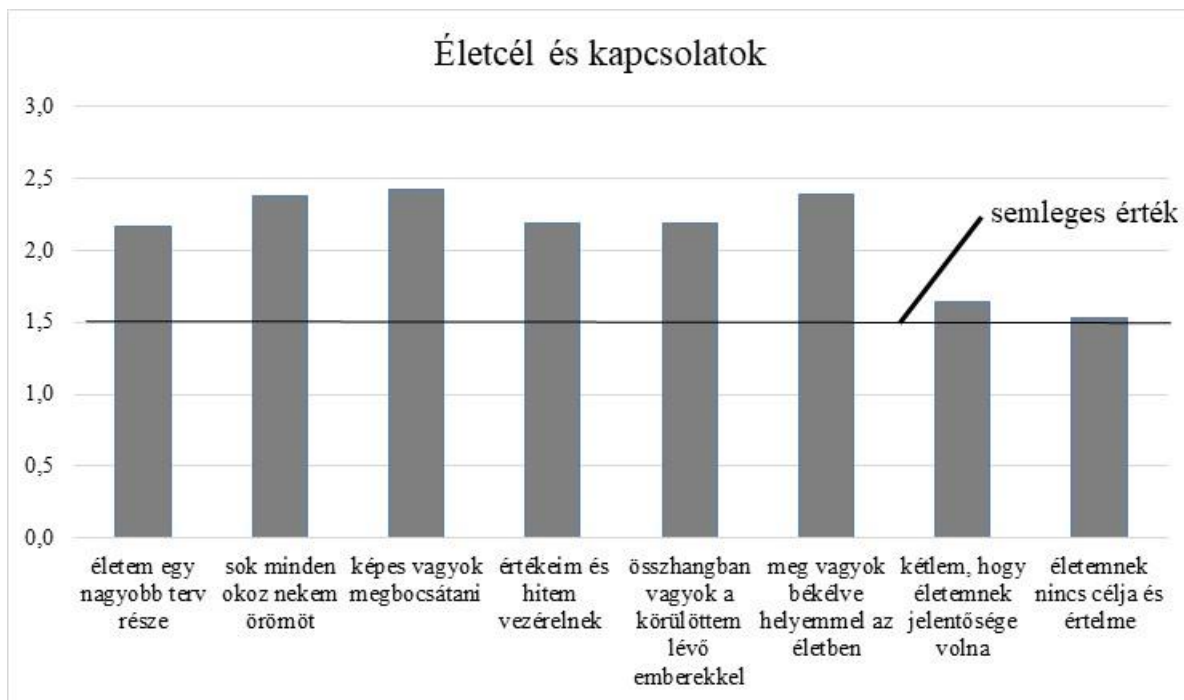
	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>
1. életem egy nagyobb terv része	2,17	0,7
2. az életben sok minden okoz nekem nagy örömet	2,38	0,7
3. képes vagyok megbocsátani magamnak és másoknak	2,42	0,7
4. az értékeim és hitem vezérelnek mindennapjaimban	2,19	0,7
5. összhangban vagyok a körülöttem lévő emberekkel	2,18	0,7
6. meg vagyok békélve helyemmel az életben	2,39	0,6
7. kétlem, hogy életemnek bármilyen jelentősége volna	1,64	0,7
8. életemnek nincs célja és értelme	1,53	0,8

Az eredmények szerint a hallgatók minden pozitív életcél (1-6. item) esetében túllépték a semleges értéket, vagyis pozitív életszemlélet jellemző rájuk. A negatív életcéloknál (7. és 8. item) azonban nem sikerült a semleges érték alatt maradni, viszont a kapott eredmények közelítenek az 1,5-ös értékhez, tehát a negatív gondolkodásmód csak kevésbé jellemzi őket.

A *H2-es hipotézis*, amely szerint a hallgatók étellel való elégedettsége megfelelőnek mondható, bizonyítottnak tekinthető.

A legtöbb hallgatóra az jellemző, hogy képesek megbocsájtani önmaguknak és másoknak, illetve úgy érzik, hogy az életben sok minden okoz örömet a számukra, megbékéltek jelenlegi helyzetükkel. Az életcél és az élet értelmének hiánya csak a hallgatók kevesebb mint 10%-nál jelenik meg válaszként. Az eredmények alátámasztják a *H3-as hipotézisben* foglalt állítást, amely szerint a hallgatók életcélja pozitívnak mondható.

A kapcsolatok minőségére utaló két kérdés (3. és 5. item) esetében szintén pozitív attitűdöt mértünk. A másoknak való megbocsájtás és a többi, körülöttük lévő emberrel való összhang jelzi, hogy a hallgatók megfelelően érznek és viselkednek társas kapcsolataikban. Az adatokat a 2. ábra szemlélteti.

2. ábra: Életcél és kapcsolatok

2.6. A vizsgálat eredményeinek összefoglalása

Kutatásunkban arra a kérdésre kerestük a választ, hogy az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának hallgatói, akik szülőföldjükön, kisebbségi nyelven tanuló tanító-és óvóképzősök, milyen magatartási és érzelmi jellemzőkkel bírnak, milyen az élettel való elégedettségük és életcéljaik minősége.

Az eredmények alapján a hallgatók egészségmagatartása és érzelmi állapota kielégítő, ami természetesen nem jelenti azt, hogy az egészséges életmódot elősegítő attitűdök és viselkedési formák nem szorulnak állandó fejlesztésre.

Életkörülményeikkel, egészségi állapotukkal, tanulmányaikkal kapcsolatban alapvetően pozitívan nyilatkoztak a vizsgálatban részt vevő hallgatók, de teljes mértékű elégedettséget nem tapasztaltunk az eredmények alapján. Az anyagi helyzet, illetve a lakóhellyel kapcsolatos körülmények sok esetben gondot jelentenek a hallgatók számára.

A hallgatók életcélját, kapcsolatait tekintve pozitív attitűdöt mértünk. A válaszadók többsége elégedett jelenlegi élethelyzetével, és pozitív életcélokat tűztek ki maguk elé.

3. Diszkusszió, további kutatási tervek

Az eredmények alapján az óvó-és tanítóképzős hallgatók egészségmagatartásának, életcéljának, elégedettségének mértéke, azaz „jelenképe” pozitívnak mondható. Ezek az eredmények kiindulópontot jelenthetnek egy egészségfejlesztő pedagógiai program hatékony tervezéséhez és kivitelezéséhez.

Az eredmények további elemzését követően a kutatássorozat végső célja egy egészségfejlesztő pedagógiai program létrehozása lehet. Komplex egészségfejlesztő programok megvalósítására a felsőoktatási képzési rendszeren belül leginkább tanórán, tanterven kívüli, intenzív formában van lehetőség.

A tervezett pedagógiai program egy olyan állandó, testi-lelki egészségre egyaránt kedvezően ható, komplex tevékenység lenne, amely bekerülhet az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karának oktatási tervébe, vagy akár más pedagógusképző intézmények tevékenységi körébe is. A program pedagógiai, módszertani és egészségfejlesztési elveken alapulna, emellett pedig aktív, élményszerű cselekvési lehetőségeket és változatos oktatási szinteket nyújtana a hallgatók számára.

IRODALOMJEGYZÉK

- Andorka R. (2006): *Bevezetés a szociológiába*. Budapest, Osiris Kiadó.
- Bábosik István (2004): *Neveléstudomány*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Gochman, D. S. (1997): Health Behavior Research. In: Gochman, D. S. (ed.): *Handbook of Health Behavior Research*. Plenum Press, New York, 3-20.
- Inglehart, R. F. (2008): Changing Values among Western Publics from 1970 to 2006. *West European Politics*, 31 (1-2), 130-146.
- Kamarás István (2010): *Érték, értékelés és értékrend* (szociológiai és szociálpszichológiai szempontból). Forrás: <https://bit.ly/32Md2cr> [2020.07.09.]
- Kontor Enikő, Szakály Zoltán, Soós Mihály, Kiss Marietta (2016): Egészségtudatos Magatartás a 14-25 Év Közötti Fiatalok Körében (Health Conscious Behaviour of Youth between the Ages of 14-25). *Az Egyesület a Marketing Oktatásért és Kutatásért XXII. Országos Konferenciája – Értékkorientáció és hitelesség a marketingben, Tanulmánykötet*, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Debrecen. 640-649.
- Mead, M. (1978): *Culture and Commitment*. The New Relationships between the Generations in the 1970s. New York.
- Meleg Csilla (1999): Az iskolarendszer és az oktatás szerepe az egészséggel kapcsolatos ismeretek közvetítésében. *Új pedagógiai szemle*, 49 (4), 64-75.
- Meleg Csilla (2002): Iskolai egészségnevelés: a feladat újrafogalmazása. *Magyar Pedagógia*, 102 (1), 11-28.
- Molnár Péter (2006): Hagyományos és modern jövőkép mint pedagógiai érték. *Új pedagógiai szemle*, 57 (11). Forrás: <https://bit.ly/3hq2yU6> [2020.07.09.]
- Nemzeti alaptanterv. Magyar Közlöny, 2012/66. Forrás: <http://bit.ly/2lQNWwG> [2020.07.09.]
- Óhidy Andrea (2006): Az élethosszig tartó tanulás és az iskola. *Új pedagógiai szemle*, 56 (9), 109-120.
- Purebl György, Rózsa Sándor, Kopp Mária (2006): A rövid stressz kérdőív kifejlesztése és pszichometria jellemzőinek előzetes adatai. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 7 (3), 217-224.
- Rahe, R. H., Tolles, R. L. (2002): Brief Stress and Coping Inventory: a useful stress management instrument. *International Journal of Stress Management*, 9 (2), 61-70.
- Simonyi István (2012): Az egészségfejlesztés helyzete a hazai nevelési-oktatási intézményekben. In: Darvai Sarolta (szerk.): *Tanulmányok a gyermekkori egészségfejlesztés témaköréből*. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest.
- Szelezsánné Egyed Dóra (2016): A pedagógusok körében megjelenő stressz, pszichoterror és kiégés jelensége; prevenciós és kezelési lehetőségek a köznevelési intézményben. *Opus et Educatio*, 3 (5), 590-603.

THE “IMAGE OF PRESENT” OF TEACHER TRAINING STUDENTS: CONTENTMENT, LIFE GOALS, SOCIAL RELATIONSHIPS

Summary

The education system plays a huge role in the establishment of healthy lifestyle habits among future generations. Youngsters spend a lot of time and several years in educational institutions, which heavily influences their way of thinking, well-being and their relationship to themselves. Along the subject and professional knowledge that they acquire, their free time activities and programs are also very crucial including their social relationships and to what direction their body, soul and mental development tends to.

Our research was conducted among the students of the University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty in Subotica. The most significant criteria of their behavior and emotions were tested as well as their contentment with life, their life goals and quality of social relationships.

The results provide an image of the teacher training institutions' efficiency regarding the formation of healthy lifestyle habits and can contribute to the development of its efficiency.

Keywords: health education, life goal, contentment, behavior, social relationships

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

378(082)
371.13(082)
371.3(082)
37:004(082)

ВРЕДНОСНЕ оријентације нових нараштаја [Електронски извор] : зборник радова научних конференција Учитељског факултета на мађарском наставном језику = Az új nemzedékek értékrendje : a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tudományos konferenciáinak tanulmánygyűjteménye / [уредници Rita Horák ... и др.]. - Суботица = Szabadka = Subotica : Учитељски факултет на мађарском наставном језику, 2020

Начин приступа (URL): <http://magister.uns.ac.rs/Kiadvanyaink/>. - Начин приступа (URL): <https://magister.uns.ac.rs/Публикације/>. - Начин приступа (URL): <https://www.magister.uns.ac.rs/files/kiadvanyok/konf2020/ConfSubotica2020.pdf>. - Насл. са насловног екрана. - Опис заснован на стању на дан: 09.11.2020. - Радови на срп., мађ, енгл. и хрв. језику. - Лат. и ћир. - Библиографија уз сваки рад. - Summaries.

ISBN 978-86-87095-98-4

а) Високошколско образовање -- Зборници б) Учитељи -- Образовање -- Зборници в) Васпитачи -- Образовање -- Зборници г) Настава -- Методика -- Зборници д) Образовање -- Информационе технологије -- Зборници

COBISS.SR-ID 25350665